

Taleh MANSUR

Narciso Rodriguez

Soyuqqanlı Bakının damarlarından şaxtalı yanvar günləri axırdı... Hava o qədər soyuq idi ki, cəhənnəmi şəhərin hansısa küçəsinə köçürsəydilər, evsiz-eşiksiz səfillər heç düşünmədən özlərini atardılar bu göydəndüşmə cəhənnəm odunun içinə. “Cəhənnəm odu”nun mətə mindiyi bu şəhərdə, daha doğrusu, Füzuli küçəsində-Füzilinin heykəlinin dizinin dibində Məcnunsayaq bir səfil büzüşüb oturmuşdu. Ülgüc kimi kəsən külək saç-saqqalını üz-gözündən kənara atdıqca onun ahıl simasının altında gənc bir oğlanın gizləndiyini görmək olardı. Bu səfil bir dəfə də olsun kiməsə ağzı açıb nəzir-filan istəməmişdi. Gəl ki bir yerə yığsaydın, şəhərin bütün başaparan dilənçilərinin səslərini batırdardı onun səssizliyi. Dinib-danışmırdı deyə, heç kim onun əsl adını bilmirdi. Bəlkə də, adamlar həyasız dilənçilərin acığına ona daha çox nəzir verirdilər. Hər zaman Füzulinin heykəlinin dizinin dibini kəsdirib dayanırdı deyə, adamlar onu “Füzuli” adlandırırdılar. Ən uzaq getdiyi yer Zivərbəy Əhmədbəyov küçəsi ilə Cəfər Cabbarlı küçəsinin kəsişdiyi yer, daha doğrusu, “Azad qadın” heykəli idi. Onun azadlığının sərhədi “Azad qadın” heykəli idi, onun azadlığı “Azad qadın” heykəli ilə çərçivələnmişdi. Metroya və avtobusa minməzdi. Üstündən pis qoxu-filan gəlməsə də, adamlara öz görkəmi ilə narahatlıq verməyə ürəyi gəlmirdi. Gecələr yaxınlıqdakı zirzəmi kafenin anbarında gecələyirdi. Kafe sahibinin bu dilsiz-ağızsız səfilə yazığı gəlmişdi, soyuqdan donmasın deyə, gecələr yat-

mağa ona yer vermişdi. Anbar rütubətli və soyuq olsa da, yatdığı köhnə divan o qədər də rahat deyildi. Üstünə yun ədyal atandan sonra rahatlığı birə-beş artırdı.

Şəhərin dəbdəbəli küçələrində vəhşi soyuq at oynadarkən məmləkətin başqa bir yerində – ucqar dağ kəndlərinin birində gənc bir ailə öz kəsib komasına çəkilib odun sobasının kənarında, xoşbəxt-firavan, Allaverəndən yeyib, yaradana şükür edirdi. Ailənin gözünün ağı-qarası tək oğlan övladı evlərinin təkqözlü pəncərəsindən qarlı dağlara baxıb içini çəkirdi. Anasının süfrəyə qoyduğu şorba, isti otaqda göz yaşları içinə axan adamlar kimi, için-için soyumuşdu. Qarlı dağlara baxıb içini çəkən bu uşaq hər gecə yuxularında tanımadığı, adını belə eşitmədiyi bir şəhərin ən kədərli küçəsində əl açıb dilənən həmin səfili görürdü. Niyəsə bu mərhəmətli adam hər dəfə qulyabanı cildində girirdi uşağın yuxusuna. Belə anlarda uşaq hövlnak yuxudan oyanıb, onların yanına qaçar, pişik cəldliyi ilə atılıb ata-anasının arasında özünə yer eləyərdi. Burada o, “qulyabanı” səfili yuxuda görməyəcəyinə özünü o qədər inandırmışdı ki, bir gecə yuxuda görmüşdü ki, “qulyabanı” ağzının suyu axa-axa kənardan durub ona baxır. Atasının, anasının qorxusundan yuxusuna yaxınlaşa bilmir. Uşaq cəsarətlənib yuxusunda ona dil çıxardıb acıq vermişdi. Özünə öz hərəkəti gülməli gəldiyindən ürəkdən gülmüşdü. Anası uşağın yuxuda güldüyünü görəndə “Bismillah” deyib sakitcə yuxudan oyatmışdı. Uşağın

qorxduğunu yəqin edib onu qonşu kənddəki Mayıf Münəvvərin yanına aparmışdı ki, oğlunun qorxuluğunu götürsün. O Münəvvərin ki, kölgəli görünən tək gözüylə dünyaya iki gözlə baxan adamların taleyini oxuyur, uşaqların qorxuluğunu-filanı götürürdü.

Mayıf Münəvvər mis tası ocağın üstünə qoyub yaxşıca qızdırdı. Dodağının altında astadan dua oxuya-oxuya düz üç dəfə uşağın başına duz çevirib, tasın içinə atdı. Ananın gözləri kəlləsinə çıxdı: uşağın yuxuda gördüyü səfilin-“qulayabanı”nın əksi tasın içinə düşdü. Dəhşətə gəlmiş qadın ağzını tutub özünü qışqırmaqdan zorla saxladı. Oğlunun belə bir varlığı yuxuda görüb ürəyi dayanmadığına görə əvvəl Allaha, sonra isə Mayıf Münəvvərə uzun-uzadı alqış elədi. Sevincindən pul kisəsindəki sonuncu on manatı Mayıf Münəvvərin qırmızı naxışlı şal donunun cibinə basıb, birnəfəsə kəndə qayıtdı.

Həmin gündən sonra uşaq hər gecə yatmadan öncə Allaha yalvarırdı ki, bu qorxulu adam bir də yuxusuna girməsin. Uşaq o qədər dua etdi ki, günlərin bir günü Allah dilsiz-ağızsız bu səfilə uşağın yuxusuna girməyə “qadağa qoydu”. Yalnız bundan sonra uşaq gecələr yuxusunu qarışdırmadı. Və yalnız bundan sonra uşaq səhərə kimi rahat yata bildi. Ata-anası dəcəl övladlarının rahat yatdığını görüb bəxtəvər gecələrin birində doyunca sevişdilər. Aradan bir müddət keçdi. Uşaq “qulyabanı” səfilin yuxusuna girmədiyini görüb “Allaha baba”ya dua eləməyi birdəfəlik unudan gün “Allah baba”sı anasının bətninə bir körpə bəxş etdi.

Elə həmin günlərdə adamların “Füzuli” adlandırdığı həmin səfil o həndəvərdə iri gözləri ağzınacan kədərlə dolu, dodaqlarındakı susqunluğu qırmızı dodaq boyası ilə gizlədilmiş bir qadınla qarşılaşdı. Qadın hər gün eyni vaxtda yolun bu üzündən o biri üzünə keçirdi. Onun ağ yanaqları qorxulu yuxular görünən uşaqgilin kəndlərinin üst tərəfindəki qarlı dağların zirvəsinə bənzəyirdi. Uzun boz paltosu, qara dikdaban ayaqqabısı, qoltuğundakı dəri çantası kədər çökmüş gözlərinə o qədər yaraşmasa da, vurduğu ətir adamın ruhunun boynuna kəndir salıb öz arxasınca apara bilərdi. Qadın zövqünə və ürəyinə yol tapa bilən bu ətir istənilən kişini ruhuqarışqı işğal edə bilərdi.

İlk baxışdan nəzərləri toqquşanda bu ətir kövrəltmişdi onu. Uzun-uzadı qadının arxasınca

baxmışdı. Xoşbəxtliyi insan cildinə girib yanından keçmişdi. Hardan biləydi ki, səadət və xoşbəxtlik sandığı bu qadının ürəyi onun özündən də bədbəxtədi. Hardan biləydi ki, bu qadının ilk sevgisi illər öncə Qarabağda şəhid olmuşdu. Hardan biləydi ki, üz-gözündən yağan kədəri kirşan ilə qaramış bu qadın indinin özündə də sevgilisininin şəhid olduğu gün halva bişirib adını anır. Övladları halvanı bəh-bəhlə yeyib, analarına təşəkkür edəndə gözləri dolur.

Ona elə gəlirdi ki, günlər ötdükcə qadını daha çox görür. Əslində isə bu belə deyildi, xəyalında canlandırır gördükləri ilə gerçək həyatda gördüklərini qarışıq salmışdı. Adını bilmədiyi bu qadını, sadəcə gündə bir dəfə yaxınlıqdakı məktəbə işə gedib-gələndə görürdü. Saat 9-da işə gəlirdi, 1-də isə evə qayıdırdı.

O dövənlərdə qışın qısa günləri “Füzuli”nin gözündə ilin ən uzun günləri kimi keçirdi. Zaman keçdikçə qadının da diqqətini cəlb etdi ona hər gün Tanrının möcüzəsi kimi göz qoyan səfil. Gördü ki, gözləri qızmar yay günəşi kimi parıldayan bu qış adamı hər gün yoluna çıxır. Hiss edirdi ki, gözləri qızmar yay günəşi kimi parıldayan bu adamın nəzərləri onun buz kəsmiş əllərinə toxunanda damarlarındakı qan daha sürətlə axır. Hər gün baxışıyla ona “salam verdi”, “əhvalını soruşdu”, “sağ ol” dedi. Günlər keçdikcə daha yaxşı anlaşıldılar. Daha nə utandılar, nə də çəkindilər. Günlərin birində dünyanın ən qaragözlü qadını şəhid olmuş ilk sevgilisinin adına bişirdiyi ehsandan ona pay gətirdi. O gün Bakıya ilk qar yağmağa başlamışdı. Göylərin qar hökmdarı yer üzünü tutmağa hazırlaşdı. Bu istila elə də asan olmayacaqdı, çünki neçə gün idi şəhərə güclü yağış yağmışdı. Qarın müjdəçi dənələri yer üzündə özünə yer eləyə bilmirdilər, bir andaca əriyib suya dönürdülər. Hər gecə yuxularında “qulyabanı” görünən uşağın yaşadığı kəndin dağlarına yağın qardan lazım gəlirdi şəhəri yağışqarışqı istila etməyə. Ancaq göylərin qar hökmdarı niyəsə səbir edirdi. Bəlkə, dünyanın ən qaragözlü qadınının dünyanın ən qarabəxtli adamına gətirdiyi isti yemək soyumasın deyə, səbir edirdi? Nə bilmək olar? Bircə gerçək olan o idi ki, dünyanın ən qaragözlü qadını dünyanın ən qarabəxtli adamına, ehsan olsa belə, dünyanın ən gözəl yeməklərini bişirib gətirmişdi.

Qadın məhz həmin gün ilk dəfə baxışları ilə deyil, dili dolaşa-dolaşa salam verdi. Onun incə

səsi səfilin qulağındakı illərin səddini vurub dağıtdı. İlk dəfə insan səsi eşitdi sanki. O, bu səsi bir az da müsəlmanları ibadətə çağıran azan səsində bənzətdi. Bu səs onu göylərə-Tanrıya tərəf qaldırdı. Tanrı ona tərəf gələn insan ruhunu görüb ürəyi dağa döndü. Tanrının dağa dönmüş ürəyi hər gecə yuxularında “qulyabarı” görünən uşağğilin kəndlərinin üst tərəfindəki dağ kimi bəmbəyaz idi...

O dağdan fərqli olaraq, bu dağın zirvəsini qar deyil, Tanrının qüdrətindən doğan işıq seli bəyazlatmışdı. Yer üzündə isə bunu nə bilən varıydı, nə də görünən. Hamı öz zülmətinə çəkilib beşəlli dünyadan yapışmışdı ki, ölüb Tanrının ürəyinə işıq selində üzən dağlara köçməsin.

Dünyanın ən qaragözlü qadını ilə dünyanın ən qarabəxtli səfili bir neçə dəqiqə üz-üzə, göz-gözə dayandı. İnsan övladları bir-birinə, Tanrı isə onlara tamaşa etdi. Dünyanın ən qaragözlü qadını yeməyi səkinin üstünə qoyub ayağa qalxdı. Nə düşündü, çantasını qarışdırmağa başladı. Dəri çanta qadının kədər dolu gözləri kimi ağzınacan dolu idi. Ancaq axtardığı o nəsnə, yəqin ki, çantanın ən dərin hücrəsində idi. Hövsələsi daraldı, daha əzmlə axtarmağa başladı. Elə bu zaman çantadan ağ dəri kobraya bükülmüş bir şey düşdü asfaltın üstünə. Daha doğrusu, kobra bir tərəfə düşdü, içindəki ətir şüşəsi də bir tərəfə. Xoşbəxtlikdən ətir şüşəsi sınımadı. Var gücünü toplayıb sınımadı ki, üzərinə yazılmış hərflər ayrı düşməsin. Sınımadı ki, “Füzuli” şüşənin üstünə yazılmış “Narciso Rodriguez” sözlərini oxuya bilsin. Eynən belə yazılmışdı: “Narciso Rodriguez...” Bu adın hardan gəldiyini bilmirdi, ancaq əmin idi ki, bu ad onun yaddaşına qaya üzərinə yazılan daş kitabənin daş hərfləri kimi həkk olundu. Onun bütün bunları dərk etməyə başı qarışdığı bir vaxtda dünyanın ən qaragözlü qadını dibində bir-iki tökümlük ətir qalmış şüşəni götürüb çantasına qoymuş və ordan uzaqlaşmışdı. Elə bil siqaret dumanı idi, külək acgözlüklə ciyərlərinə çəkmişdi. Bütün olanlar ilğım kimi baş vermişdi. “Füzuli”nin nəzərləri hələ də ətir şüşəsinin düşdüyü yerdə, adi gözlə görünməyəcək “Narciso Rodriguez” sözlərinin izində ilişib qalmışdı. Bu izi yer üzündə “Füzuli”, göylərdə isə bir tək Tanrı görürdü. Qiyamət günü belə pozulmayacaq bu iz niyəsə çox keçmədən qeybə çəkildi. Bir anın içində ətir şüşəsi düşən yerdə şüşənin özü boyda bir qəbrin əksi peyda oldu. Bu qəbir bir az

“Füzuli”nin öz qəbrinə bənzəyirdi, bir az da dünyanın ən qara gözlü qadınıyla onun heç vaxt doğulmayacaq uşaqlarının qəbrinə...

O gündən dünyanın ən qarabəxtli səfili “adaşı” Füzulinin heykəlinin dizinin dibini daha bərk-bərk kəsirdi. Adamların əllərinə hərisliklə baxdı, zərrə qədər də olsun özünə oxşamadı. Daha çox pul diləndi baxışlarıyla. Adamlara elə gəldi ki, dünyanın ən gözütox ac səfili niyəsə bir anda dönüb var-dövlət hərisi olub. Fəqət onu incitmədi adamlar. Əvvəl 20 qəpik verənlər indi 50 qəpik verdilər, 50 qəpik verənlər də 1 manat.

Bu “gətir-götür” düz on beş gün davam elədi. Həmin gün şəhərə güclü qar yağdı. Səkiləri ağ örpəyinə bükmüş yumşaq qarın üstündə adamlar maşınlar kimi sürətli, yollarda isə maşınlar adamlar kimi yavaş-yavaş irəliləyirdilər. Həmin gün adamlar o “Füzuli”ni yerində görmədilər. Uzun illərdən sonra ilk dəfə idi ki, Füzulinin heykəlini tək qoymuşdu. Bircə göyərçinlərə yem vermək üçün Füzuli meydanının qarını təmizləyən qoca İqor zirzəmi kafedən iri, qara gözlü, burnu dik, qaməti şax bir adamın çıxıb ona tərəf gəldiyini gördü. Nə illah elədisə, adamın kim olduğunu aydınlaşdırma bilmədi. Gələn kimiydisə buralar adamı deyildi. Yad adam gəlib düz “Füzuli”nin oturduğu yerdə əyləşdi. Sellafan torbasını özünə tərəf çəkib dərinə fikrə getdi. İqor yaxınlaşıb, ona nə lazım olduğunu soruşmaq, dostu “Füzuli”nin yerini zəbt edən adamın kimliyini bilmək istədi. Adamın yanına çatanda sanki onu ildirim vurdu. Qarşısında “Füzuli”nin gözlərini daşıyan bir adam dayanmışdı. Yox, yox, elə bu, “Füzuli”nin özüydü. İqor təkçə: “Eto tı?.. Ne mojet bit...” deyə bildi. Qarşısındakı adam nə qədər gümrəh və şən görünsə də, heç nə danışmadı. Nəzərləri göylərin yeddinci qatından özünü aşağı buraxan bir qar dənəsinə dikildi. Yəni pərçimlənərək qar dənəsinin səmadakı hüznü rəqsinə tamaşa etdi. Əlində tutduğu ətir qutusuna sığal çəkdi. Allah göyünün altında bu qədər ağırlı şeylərin baş verdiyinin insan oğlunun duya bilmədiyinə kədərlandı. Saçlarına qardan örpək çəkilmiş şəhər dərin bir ah çəkdi...

Həmin gün “Füzuli” Şixəli Qurbanov küçəsiylə bir başqa adam kimi var-gəl edirdi. Təbəssüm üzündəki kədər çuxurlarına yamaq vurmuşdu. Ayaqları illərlə arzusunda olduğu kimi addımlayırdı. Ürəyi döyünmək istədiyi kimi döyünürdü. Azadlığına qovuşsa da, “Azad qadın” heykəlinə

o tərəfə bir addım da atmaq istəmirdi. İkinci əl kimi aldığı paltarları bədəninə elə tez öyrəşmişdi ki, hərdən öz-özünə: “Bəsdir bir paltarın içində qaldın, özünə təzə paltar al” deməyi gəlirdi.

Həmişə olduğu kimi, yenə Xarici İşlər Nazirliyi ilə üzəbüz-keçidin bərabərindəki tut ağacının altında dayandı. Sevgidən havalanmış başına qar dənələri düşdükcə ürəyinin istisi sinəsini yandıрмаğa başladı. Saatlar ötüşmüş, görüş vaxtı çoxdan çatmışdı. Dünyanın ən qaragözlü qadınının gəldiyi yollardan çox adam gəlib, qayıtdı. “Füzuli”yə elə gəldi ki, yer üzünün bütün adamları gəlib keçdi ürəyi nisgilli Şıxəli Qurbanov küçəsindən. Gün günorta oldu. Qar daha da gücləndi. Göylər dünyanın ən qarayığval adamının durduğu yerə pərçimlənmiş, soyuqdan buz kəsmiş ayaqlarını qarda “dəfn elədi”.

Çox gözlədi... Nə qədər gözlədiyi çıxdı yadından. İnsan seli “Nizami” metrosundan çıxır, insan seli “Nizami” metrosuna daxil olurdu. Bu boyda insan selinin ona lazım olan bir damcısı isə gəlmək bilmirdi ki, bilmirdi.

Dünya başına dolandı, nəyi, kimi gözlədiyini unuttu. Daha bir gün də gözlədi dünyanın ən qaragözlü qadınınını. Elə bil o günə kimi yuxu görmüşdü. Heç zaman qarşılaşmamışdı o qadınla. O baxışlar ürəyinə od salmamışdı. Ruhunu çarmıxa çəkməmişdi o qadın. Başına hava gəlməmişdi, ürəyi havalanmışdı. Qarın yağmağı azmış kimi, indi də güclü külək qalxmışdı. Kefikök Bakı küləyi Tanrının dərgahından qopan qanıqara qar dənələrini öz oynaq havasına oynadırdı. Elə bil külək addımbaş çoxdan unuttuğu bədbəxtliyini qarqarışq üzünə çırpırdı. İnsan oğlunu öldənİL, fəsildənfəslə daşıyan ümid adlı tiryəki bitmişdi. Başını döndərə biləcək nə şərəbi varıydı, nə də şərəb qoxuyan sevgisindən əsər-ələmət.

Düz üç gün gözlədi dünyanın ən qaragözlü qadınınını... Düz üç gün... Ürəyi sevgiyə tutulmuş insan oğlundan fərqli olaraq, ürəyi nisgilli və qar tutmuş Şıxəli Qurbanov küçəsi daha tez unuttu o qadını. Ancaq o qadının qara saçlarına düşməli olan qar dənələri xəyanət etmədi o qara saçlara. Qara-qara asfaltağa yağdılar, “Azad qadın” heykəlinin atmaqda olduğu qara örpəyinə yağdılar. Ağ qar dənələri yas tutdu insan oğlunun qara sevdasına. Üçüncü gün “qaralara” yağmaqdan cana doymuş qar dənələri üz döndərdi yer üzündən. Yerin-göyün sahibi demədi göydən ye-

rə yağan qar dənələrinə dünyanın ən qaragözlü qadınının düz üç gün öncə hamamda çimərkən dəm qazından boğulub dünyasını dəyişdiyini. Bilsəydi, yəqin ki, üzqoqlu qarın üstünə uzanıb hönkür-hönkür ağlayardı. Göz yaşları qarı, ağrısı ürəyini əridərdi. Dil açıb dilənməyən adam adını belə bilmədiyi qadına dil deyərdi. Nəhayət, havalanıb qadının islaq saçlarının məzarda neçə günə quruya biləcəyi haqda düşünərdi. Bilmədi heç nəyi, çünki Tanrı bel bağlamadı insan oğlunun qara sevdasına yas saxlayan qar dənələrinə. Nəzərlərindən bir şeyin qaçmayacağını bilə-bilə, qorxdı qar dənələrinin nəzərlərindən yayınıb insan oğluna bu qara xəbəri çatdıracaqlarından.

Nə oldu, üçüncü gün axşam oldu. Həmin gecə “Füzuli” getmədi hər gün gecələdiyi zirzəmi kafeyə. Həmin şaxtalı gecəni ətir şüşəsiylə birgə Füzulinun heykəlinin dizinin dibində keçirməyə qərar verdi. Üzü Qış parkına tərəf oturdu. “Azərbaycan” prospektindən əsən Xəzri sağ gicgahına qaynar güllə kimi sancıldı. Sağından Mirzəağa Əliyev küçəsi uzanıb gedirdi, solundan isə Füzuli küçəsi. Canına titrətmə düşmüşdü. İnsan oğlunu ağuşuna alacaq nə bir isti yuva var idi, nə də qadın qolları. Onu da Füzulinin heykəli kimi Mirzəağa Əliyev küçəsiylə Füzuli küçəsi aldı ağuşuna. Adamların üz çevirdiyi bəndəyə iki soyuq küçə qucaq açdı.

Gecədən xeyli keçdi... Yavaş-yavaş maşınların, adamların səsi kəsildi. Küçə lampalarından qopan işıqlar Qış parkıyla baş-baş qaldı. Sonra evlərin pəncərələrindəki işıqlara dən düşməyə başladı. Əvvəl bir evin işıqları, daha sonra başqa evlərin işıqları söndü. Zülmət bəyaz qarın ağuşuna atıldı, əliqılınclı şaxta doğuldu. Hara gəldi qılincını çaldı, ağacların budaqlarına, gölməçələrə, yollara, səkilərinin üstündə qalaqlanmış qara, işıq lampalarına... Və nəhayət, gəlib “Füzuli”nin ayaq barmaqlarına çatdı. Qan iyisi duymuş yalquzaq kimi damarlarında axan qaynar qana gözü düşdü. Üç günün yorğunluğu canından can almış “Füzuli” soyuqdan öləcəyini bilə-bilə dərindən yuxuya getmək istəyirdi, özü də vaxt itirmədən. Düşünməyə qorxurdu. Ya qorxularına güc gəlib düşünməliydi, ya da heç nə düşünmədən şirin bir yuxuya getməliydi. Əbədi şirin yuxuya. Dünyanın ən şirin intihar yolunu seçməli idi.

...O gecə Bakının ən şaxtalı gecəsi idi. Niyə məhz həmin gecə Bakının ən şaxtalı gecəsi olma-

lıydı, bunu bir tək Tanrı bilirdi. Tanrı ölümün ayır saldıği iki bəndəsini ölümün özüylə bir-birinə qovuşdurmaq istəyirdi. Həqiqətən də, ölüm tək-cə ayrı salan deyil, o həm də ən böyük qovuşdu-randı.

“Füzuli”nin son anlarında düşüdüklərini Tanrıdan başqa heç kim bilmədi. İnsanlardan ümidi kəsildiyini görüb son düşüncələrini Onun-la – göylərin və yerlərin sahibi ilə bölüşdü. Üz döndərdiyi insanlar onun sonuncu dəfə yuxu-sunda nə gördüyünü belə bilmədilər. Onsuz da ölməyib sağ qalsaydı belə, o gecə yuxuda gördüklərini danışa biləcəyi bir adam yox idi.

Yuxuya getməzdən əvvəl əlləri əsə-əsə ətir şüşəsinin qapağını açıb, son damlasına kimi əti-ri üzərinə səpdi. Şaxtaqarışlıq bu qaynar ətri az-gözlüklə ciyərlərinə çəkdi. Ürəyi sakitləşmədi, ətir şüşəsinə bağına basdı. Ciyərlərinə çəkdiyi ətir bütün ruhuna yayıldı. Xəyalında başını dünyanın ən qaragözlü qadınının dizlərinə qoy-du. Qadının əlləri cod saçlarını oxşadı, ona ana laylası kimi şirin bir layla dedi. Nəhayət, yuxuya getdiyi anda göylərdən dünyanın ən qaragözlü qadınının səsi eşidildi-pıçıltı ilə: “Mən səni sevi-rəm!” dedi. O da var gücünü toplayıb: “Mən də sə-ni sevirəm!” dedi. Bütün bunlar onun qurduğu xəyallarda baş verirdi. Tanrının qurduğu dünyada isə bu şirin xəyalları quran adam canını tapşırırdı. Onun qurduğu xəyalları da, onun canını tapşırmağını da Tanrıdan başqa heç kim görmürdü. Tanrının yaratdığı adamlar yalnız sə-hər açılarda onun cansız bədənini görə bildilər. O cəsədi ki, çılpaq budaqlarda civildəşən sərçə-lər də görə bilirdilər.

Səhər açılarda bir topa adam yığıldı onun oturduğu yerdəcə donub qalmış cəsədinin başı-na. Açıq gözləri göylərə zillənmişdi, elə bil hələ də Tanrıdan gözünü çəkə bilmirdi. Tanrı isə öz dərgahında eynən Füzulinin heykəli kimi qayğılı və kədərli idi. Polislərdən az sonra təcili yardım maşını gəldi. Meyidi müayinə edən həkim onun keçindiyini təsdiqlədi. Hər şey gün kimi aydın idi, səfil donvurmadan keçinmişdi. Ancaq nə polislə-rə, nə həkimlərə, nə də adamlara aydın olmayan onun sinəsinə sıxdığı bahalı qadın ətri idi. Heç kim bu qaranlıq məqama aydınlıq gətirmək qüdrətində deyildi. Nə qədər çalışsalar da, ətir şüşəsinə sinəsindən ayıra bilmədilər. Şaxta qollarını sinəsinə, əllərini isə ətir şüşəsinə pərçimlə-mişdi. Köməkləşib meyidi təcili yardım maşınına

qoydular. Bu zaman dünyanın ən qarayığval ada-mının ruhu göylərin yeddinci qatında dünyanın ən qaragözlü qadınının ruhu ilə təzəcə qovuş-muşdu. Yer üzündə danışa bilmədiklərini danı-şırıdılar bir-birlərinə. Ölüb qovuşduqlarına körpə uşaq kimi sevinirdilər. Sonra nə oldusa, qar də-nələri kimi ruhlarını bir külək ayırdı bir-birlərindən. Qaranlıq bir tunelə düşdülər. Qaranlıq tuneldən keçib, işığa çıtdılar. Qəfil hə-kimin səsi eşidildi:

– Bacım, gözünüz aydın, oğlunuz oldu!

...Yaz və yay keçmişdi. İndi dünyaya payız hökmranlıq edirdi. Doğulan uşaq isə məmləkə-tin ucqar bir kəndində hər gecə yuxularında “qulyabanı” görən uşağın təzəcə doğulmuş qar-daşı idi. Dünyanın ən qarabəxtli adamı indi də dünəyanın ən qarasevdalı adamı kimi qayıtmış-dı dünyaya.

Yandakı palatada isə başqa bir həkim başqa bir doğuşu qəbul edirdi. Çox keçmədən həmin palatadan başqa bir həkimin həyəcanlı səsi eşi-dildi:

– Bacım, gözünüz aydın, qızınız oldu...

Doğulan körpənin gözləri “Füzuli”nin canı-nı tapşırıldığı o şaxtalı gecə kimi qarqara idi-d-ünyanın ən qaragözlü qadınının gözləri kimi. Dünyanın ən qaragözlü körpəsi doğulmuşdu.

Bir neçə saat sonra hər iki körpəni çimizdi-rib, bələyib yan-yana qoymuşdular. Hər ikisinin hafizəsini Tanrı yuyub təmizləmişdi. Hər iki körpə hafizənin üzərində yalnız Tanrının görə bi-ləcəyi kövrək bir yaşantının – sevgi qoxulu kövrək bir xatirənin kölgəsinin izi qalmışdı. Bu körpələr böyüyəcək, yenidən tanış olacaq, bir-birlərinə yenidən aşıq olacaqdılar. Nə vaxt dünyadan köçəcəkləri bizə məlum olmasa da, Tanrıya və insan oğluna gün kimi aydındır ki, on-ların sevgiləri ölməyəcək, hər dəfə yeni insan ki-mi doğulub, yeni sevgililər kimi bir-birlərinə aşıq olacaqdılar. Bəli, bu, insan sevgisidir. Bu sevgini insan oğlu qiyamətə kimi daşımalıdır. Nə bilmək olar, bəlkə də, elə bu sevgi mərhəmət və su cil-dinə girib qiyamətin dəhşətlərinin üzərinə səpi-ləcəkdir. Beləliklə, kainatda, insan və sevginin əbədi hakimiyyəti bərqərar olacaq...